

کبیاسن بر فیکر دالمر اسلام

سیکف اسلام ترهادف کبیاسن بر فیکر

(دالم کارغۇنى يېبرەركى اين، توان حاج محمد ناصر
مشهورايىكىن دەن سجلسىن ۲ تىش سىكىف اسلام ترهادف
کبیاسن بر فیکر. - فقارۇغ قلم).

ساله ساتو درى تىاڭ ۲ اجران جىجوغان كىت
نبى محمد (ص) يېش فتىش، ايا الله: مۇھەر كائىي عقل
مأنسى دان ملىندۇغۇش درىد تىنداسىن ۲ يېش
هاروس دلاكىن اوزۇغ اتس نعمة توھن يېش تىاد
ترنيلىي ايت. نبى محمد (ص) ملىتكىن "عقل" فە
تمقە يېتىر حرمە دان منجادىكىن عقل ايت سباڭى
ساله ساتو الة اتوق مۇتھىوي توھن. بىتىبارن
دالم القرآن فرتاڭ يېش مىيەكە فەھاتىن، مپورە
مەشكۇناكىن فيكىر ادان مەشكەلقەن مأنسى سەفي
مەشكۇناكىن عقلەن دەن سباڭى ۲ ئىن:

"كىناف مرىيڭ تىاد بر فیکر؟"

"كىناف مرىيڭ تىدق مۇتھىوي؟"

"كىناف مرىيڭ تىاد مەشكۇناكىن عقل؟" دان
دمكىنلە ستروسنى.

دسووره مأنسى مەفرەتايىكىن تومبۇھن ۲ يېش
ھيدوف، دان دتاش، اف دان سيافكە يېش
معھيدوفكەن دان منومبوھكەن تومبۇھن ۲ ايت.
دسووره مأنسى مەفرەتايىكىن افي يېش مپالام دان
دتاش، اف دان سيافكە يېش مپالاكىش.

دسووره مەفرەتايىكىن اير هوجىن يېش تورن درى
لاغىيەم دان دتاش، اف دان سيافكە يېش منورنکىن،

مأنسىكە اتو سياف؟

دسووره مەفرەتايىكىن بناڭىچى ۲ يېش برگۈز باكى
مأنسى سېفت اوتتا دسووره مەفرەتايىكىن بومى يېش
ترەھەمەر مەفرەتايىكىن لاغىيە يېش ملەشكۈچ، گۈنچ
يېبرىدىرىيەم اوان دان مىڭا بىر دەيىون دان بىرايرىشىن
دسووره فيكىر كىن دان دەمتا مەممىل كەۋوشىن
سنديرىي تىش کبیاسن دان كىواسان توھن
دسووره دان داچىر مأنسى سەفي ملەھە خالقىن
"دېلاڭى" سىوا مخلىق يېش دافە دەيمەن دەن مات
كەفلا.

دمكىن قرآن بر كات اتتارالا ئىن:

"ادكە كامو فەھاتىكىن سىوات يېش كامو تانىم"
"كامو كە يېش منومبوھكەن اتو كامىكە يېش
منومبوھكەن؟"

"ادكە كامو فەھاتىكىن اير يېش كامو مىنۇم"
كامو كە يېش منورنکىن درى اوان اتو كامىكە
يېش منورنکىن؟"

"ادكە كامو فەھاتىكىن افي يېش كامو بالاڭىن
دەن كايىو؟"

"كامو كە يېش منجادىكىن كايىون اتو كامىكە
يېش منجادىكىن؟" - (63 - 68، 99 - 71)

72، الواقعه).
سيافكە دا
زىيەتە هاتى دا
مانسى كەند مەشت
دالىم آياتا 2 يېش ك

سودە تىدق
جەنم اسلام ات
مېبۈك دان مەشكۇ
تىدق مندافتە
روحانى دان ج

بو كالە
سودە تىشو
يېش مېچاڭ، بتاف
عقل دان مەشكۇ
توھن يېش تىدق
اور غۇم
مېكىر كىن آياتا 2
تجوانىن، او لە كە
مېرىك يېش ماھو
مۇتھىوي دان
"مسىھكۈ

باكى اور غۇم يېش
اسلام امەمەت
عقلەن، اور غۇم
دان فەم يېش بىر
يېش تاماهو مەرقىكە
دسووره اور غۇم
دان ادكە بىدا
تىكسىن، اس
دان اعتقاد يېش ت
يېش هاش تورە ف

72، الواقعه).

سیافکه داتارا اورغ ۲ يعبر عقل يع تيدق اکن
ترفيکه هاتي دان فرهاتينش اوله چارا اسلام همباوا
مانسي کفده معمتوی توهن سفرت يع ترلوکيس
دالم آیاه ۲ يع کيت تور تکن دأتس ايت!

سوده تيدق شک لاکي بهوا ساله ساتو دري
جاس اسلام انس مانسي دان کمانسيان، اياله
مبوك دان مشکر قكن عقل مانسي يع سلما اين
تيدق مندافة تمفة يع سمسستين دالم کهيدوفن
روحاني دان جسماني مانسي.

بوکاله قرآن، موك مان سماج.

سوده تنتو اکن دراسي اوله تيف ۲ سورغ
يع مبچاچ، بتاف بسرن دور و عن اسلام اتوق ماکي
عقل دان مشکوناکن فيکران سباکي ساتو نعمة
توهن يع تيدق ترنيلاي هرگاچ.

اورغ اسلام دواجیکن ماکي عقل اتوق
میکر کن آیاه ۲ قرآن سفای مغرتي مقصود دان
تجوانش، او له کران آیاه ۲ قرآن ایت دتور نکن اتوق
مریک يع ما هو برفيکرم ما هو مغبیل معنی، ما هو
معمتوی دان ما هو بر استنباط.

”سیغکو هن کامي ترغون آیاه ۱ین سجلس ۲ نم
باکي اورغ ۲ يع ما هو مغرتي. ۹۸، الانعام).

اسلام امه منچلا اکن اورغ ۲ يع تيدق مشکوناکن
عقلن، اورغ ۲ يع ترايکه فيکران دعن کفرچيان
دان فهم ۲ يع بر داسر کفده داسر يع بنز، يآيت مریک
يع تماهو مرقس افکه کفرچيان دان فهم ۲ يع
دسوره اورغ تريما اتو دفلخ او له مریکتیت بنز
دان ادکه بر داسر کند کباران اتو تيدق.

تکشن، اسلام ملارغ بر تقلید بوت کفده فهم
دان اعتقاد يع تيدق بر داسر کفده و حي توهن، يآيت
يع هاش توره فهم ۲ لام يع تورن تمورن سماج،

دعن تياد فمرقسأن تنشع سوجي اتو تيدق.
”دان جاغنه اغکو توره ۲ سماج اف يع اغکو
تيدق مفوپاچي فقتهوان اتسن، کران سیغکو هن
فندرغان، فقلیهان دان هاتي ایت، سموان اکن
دناش تنشع ایت.“ (۳۶، الاسراء:)

دمکينله دوا تیکه چنتوه دري فرتپان دالم
قرآن يع تفهه ۲ دان تاجم، ۲ دهادفکن کفده مانسي
سفای مریک ماکي ”عقلن“ دان مشهور کاچي ”عقل“
ایت سبکیمان مستین.

کاو دباره اورغ مختارکن بهوا ”باکو فن
فرولم“ له يع مولا ۲ معموکان ”ایند کتیب میشود“
دالم برفيکر، ملک کتمویله بهوا نبی محمد (ص)
سوده معاجر کن بیراف قرون سبلوم ”فرولم“
جنجوغون کيت نبی محمد (ص) معاجر کن سوات
چارا برفيکر يع سمنی سکاراغ منجادی داسر
باکي تيف ۲ فلید یقکن يع هندق دنمکان ”علمیه“.
دالم اسلام ”عقل“ مندافة تمفة يع مليايم دالم
اسلام ”عقل“ تيدق دتیندس دان دفقسام تافي
دکوناکن دان دبری جال، دسالورکن اتوق
کتیشکن مانسي.

تافي ادکه این جوک براري بهوا اورغ اسلام
مستيله مليفرکن سکل ماچم ”عاده تورن
تمورن“ دان مсты منجادیکن ”عقل بیس“
ایت سباکي حاکم يع تیشكی دالم سموا حال?
ماریله کيت فریقسا!

”عقل بیس“ تله مبیسکن قوم مسلمین
يع ککولون يع مبکوکن او توق؛ دان ”عقل بیس“
تله ملفسکن قوم مسلمین دري کمالسن برفيکر.
”عقل بیس“ تله منظاهرکن واصل بن غطاء، يع
تله براني منتشع اروس الیران فهم کورون دان
براني ”براعتزال“ ۲ برفیسه دري مذهب امام
حسن البصري. ”عقل بیس“ تله منظاهرکن

ایو المذیل العلاف، النظام دان لاین ۲ فوجشک
معتزله يع تا کاله کتیغکاسن دان کتابجن اوتفق
دری فیلسوف باره يع مشهور. "عقل بیس" تله
منظاهر کن فخر الدین الرازی، اهل تفسیر یشتر کلن،
یع منچیقتا کن ساتو تفسیر قرآن يع ساغه بر هر ک.
"عقل بیس" تله منظاهر کن حسن الاشمری،
یع فد ماس کچیلش دیدیق دالم سواسان "اهل
السنة" کمدين برانی بر اعززال (میسے کن دیری)
دری مذهب تربیة تتفافی کمدينش تائکنتر فول
منیشکلکن مذهب معتزله دان مبنته ببراف اجارن ۲
"یشبرداسر کن عقل" دری قوم معتزله دعن
سنجالات معتزله سنديري، یعنی "عقل بیس"
ایت جوک.

"عقل بیس" تله منظاهر کن الفزالی، ابن
تیمیه، محمد عبده دانلاین ۲.

سبالیکن، اویمکران "عقل بیس" ایت
فو لاله، تله تیمبول فهم ۲ یغرتتاغن دعن اعتقاد
اسلام، تله تیمبول فهم ۲ سسته دالم کالغشن اهل
تصوف، تله تیمبول فهم یع تاماھو تاهو دعن
اتوران ۲ فشمیلن قرآن دان حدیث، ترجاد ی فول
کبیاسن میسوغکن معنی قرآن دان حدیث
سبکیمان یع سساوی دعن سی "عقل بیس"
ایت سنديري فول.

اویمکران "عقل بیس" یع سماجم ایت،
سوزوغ اهل التصوف، برنام الحلاج، فرنه برکات:
"الحالق" (اکوله توهن).

"عقل بیس" بوله مفربواه دان مفر تکوه
ایمان کیت، منبه خشوع دان تواضع کیت ترهادف
کبس ارن الهی سرت مبنتو کیت منچاری رهسیا ۲
فرمانز توهن، منولع کیت مهمکن حکمه سورهن
دان اجارن ۲ اکام مفتر یشکنی دان مفر هالوس
فراسان کاگمان کیت.

"عقل بیس" بوله مبرسیمکن اکام کیت

دری کوتو ۲ يع مر بهیا يع داتع کمدين دان داتع
بر تتناغن دعن اکام ایت سنديري. "عقل بیس"؟
مبوكاکن جندیلا عالم فیکران کیت، سفای بر توکر
اودارا بوسوق دعن اودارا يع برسیه دان پامن
تتفافی دالم فد ایت "عقل بیس"؟ فندي قول
مبوغکر تیاغ ۲ اکام ایت، ملیمسفر کن حدود
(حکوم ۲) دان ملمفاوی باس. جادی بوکن
سهاج ای بوله ماسوکن اودارا يع سجوق دان
سفوی ۲ باس، تتفافی دافه جوک ماسوکن اغین
طوفان یع مهمنچور کن اف یع اد!
· الشکه فرمیش عقل بیس !!
· الشکه چلاکان عقل بیس !!
مک سکارغ بتاف کیت اکن برخاکم کفت
"عقل بیس" سمات ۱۹۲
"عقل بیس" دعن تیاد فراتوران اکن
منیمبوکن ککاچوان.

— سبوغون دری موک ۲۷ —

ماس کیت ماسیه ککورا غن فقتموان یع ددالم
بهاس کیت سکارغ این دان تراوتام کالو فقتموان
یع ددافتی ایت دافه دسالور کن اتوچ فائدہ بحسا
عامن، تتفافی ولو بکیمانفون سای اداله بر فنداقم
سباکی سوات بحسایع مردیکادان سباکی سوات
بغسا یع ماھو مشکلکن کدو لاتن بحسا، بهاس دان
کبودایانش مک جان ۲ فندیدیقکن یع ملا لوءی
ساتو بهاس کبعسان نکری این امته مستحق
دادکن بوکن سهاج دعن سراف باپق دان دعن
سراف چفتنه بھکن دعن سراف یشکنی یع بوله.
مدھمداهن سلورهں کیت سباکی سوات بحسا
دالم ماس کیت بر کلوا دعن بر بکی ۲ حال لاین
معنای بحسا کیت، تیدقله کیت اکن ملوفای اتو
تیدقله کیت اکن تیدق مشمیل بر لائکی بر کنان
دعن بهاس دان فندیدیقکن بحسا کیت سلورهں
این.